UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

20 päivänä lokakuuta 2011 *

Asiassa C-225/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sozialgericht Nürnberg (Saksa) on esittänyt 26.4.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 10.5.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Juan Pérez García,

José Arias Neira,

Fernando Barrera Castro ja

Dolores Verdún Espinosa, José Bernal Fernándezin oikeudenomistajana,

vastaan

Familienkasse Nürnberg,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. N. Cunha Rodrigues sekä tuomarit U. Lõhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh (esittelevä tuomari) ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: P. Mengozzi,
kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.4.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Fernando Barrera Castro, edustajanaan Espanjan Frankfurt am Mainissa sijaitsevan konsulaatin osastopäällikkö A. González Maeztu,

– Saksan hallitus, asiamiehenään N. Graf Vitzthum,

– Espanjan hallitus, asiamiehinään B. Plaza Cruz ja S. Centeno Huerta,

– Euroopan komissio, asiamiehenään V. Kreuschitz,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.6.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (EYVL L 149, s. 2), sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1992/2006 (EUVL 392, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1408/71), 77 ja 78 artiklan tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty neljässä asiassa, joissa vastakkain ovat yhtäältä Juan Pérez García, José Arias Neira, Fernando Barrera Castro ja José Bernal Fernándezin oikeudenomistajana Dolores Verdún Espinosa sekä toisaalta Familienkasse Nürnberg (Nürnbergin perheavustuskassa) ja joka koskee viimeksi mainitun kieltäytymistä myöntämästä ensin mainituille lapsilisiä heidän täysi-ikäisten vammaisten lastensa hyväksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin säännöstö

3 Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan u alakohdan mukaan kyseisessä asetuksessa

”i) ’perhe-etuuksilla’ tarkoitetaan kaikkia luontois- tai rahaetuuksia, jotka on tarkoitettu korvaamaan perhekustannuksia 4 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitetun lainsäädännön mukaisesti, lukuun ottamatta liitteessä II mainittuja erityisiä syntymä- tai adoptioavustuksia;

ii) ’perheavustuksilla’ tarkoitetaan yksinomaan perheenjäsenten lukumäärän ja tapauksen mukaan iän perusteella määräajoin suoritettavia rahaetuuksia”.

4 Mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaan asetusta sovelletaan kaikkeen perhe-etuuksia koskevilla sosiaaliturvan aloilla annettuun lainsäädäntöön.

5 Asetuksen N:o 1408/71 10 a artiklan 1 kohdassa säädetään, että sen III osaston säännöksiä ei sovelleta erityisiin maksuihin perustumattomiin rahaetuuksiin ja että henkilöille, joihin asetusta sovelletaan, myönnetään näitä etuuksia yksinomaan sen jäsenvaltion alueella, jossa he asuvat, ja kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, edellyttäen että nämä etuudet on lueteltu liitteessä II a.

6 Asetuksen N:o 1408/71 liitteen II a, jonka otsikko on ”Erityiset maksuihin perustumattomat rahaetuudet”, jaksossa ”H. Espanja”, mainitaan seuraavaa:

”a) Taattu vähimmäistoimeentulo [vammaisten sopeuttamisesta yhteiskuntaan 7.4.1982 annettu laki 13/1982 (Ley 13/1982 de Integración Social de los Minusválidos; BOE nro 103, 30.4.1982, s. 11106)].

– –

c) [Yleisestä sosiaaliturvasta annetun lain konsolidoidun version hyväksymisestä 20.6.1994 annetun kuninkaan asetuksen 1/1994 (Real Decreto Legislativo 1/1994 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General de Seguridad Social; BOE nro 154, 29.6.1994, s. 20658)] 38 [§:n] 1 [momentissa] tarkoitetut maksuihin perustumattomat työkyvyttömyyseläkkeet ja vanhuuseläkkeet.

– –”

7 Kuten asetuksen N:o 1408/71 III osaston otsikosta käy ilmi, siinä on kyse eri etuusryhmiä koskevista erityissäännöksistä.

8 Asetuksen N:o 1408/71 III osastoon sisältyvään 7 lukuun, jonka otsikko on ”Perheetuudet”, kuuluvassa 76 artiklassa, jonka otsikko on ”Ensisijaisuussäännöt tilanteessa, jossa toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukainen ja perheenjäsenten asuinvaltion lainsäädännön mukainen oikeus perhe-eläkkeeseen on päällekkäinen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos samana aikana samaa perheenjäsentä varten ja ammatin harjoittamisen perusteella voidaan perhe-etuuksia suorittaa sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella perheenjäsenet asuvat, oikeus perhe-etuuksiin, jotka olisi tarvittaessa

73 tai 74 artiklan mukaan maksettava toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, keskeytetään määrään, josta säädetään ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä.

2. Jos etuuksia ei haeta jäsenvaltiossa, jonka alueella perheenjäsenet asuvat, toisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos voi soveltaa 1 kohdan säännöksiä, niin kuin etuudet olisi myönnetty ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa."

9 Saman III osaston 8 lukuun, jonka otsikko on "Etuudet eläkeläisten huollettaville lapsille ja orvoille", kuuluvassa 77 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Ilmaisulla 'etuudet' tarkoitetaan tässä artiklassa perheavustuksia henkilöille, jotka saavat vanhuus-, työkyvyttömyys- tai tapaturma- tai ammattitautieläkettä ja tällaisiin eläkkeisiin maksettavia korotuksia tai lisiä tällaisten eläkeläisten lasten suhteen, poikkeuksena lisät, jotka myönnetään työtapaturma- ja ammattitautivakuutusjärjestelmistä.

2. Etuudet myönnetään seuraavien sääntöjen mukaisesti riippumatta jäsenvaltiosta, jonka alueella eläkeläinen tai lapset asuvat:

a) eläkeläiselle, joka saa eläkettä vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, joka on vastuussa eläkkeestä;

b) eläkeläiselle, joka saa eläkettä useamman kuin yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan:

i) sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella hän asuu, edellyttäen, että tarvittaessa huomioon ottaen 79 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännökset oikeus yhteen 1 kohdassa tarkoitetuista etuuksista on saavutettu tämän valtion lainsäädännön mukaan

_ _”

10 Samoin asetuksen N:o 1408/71 8 lukuun kuuluvassa 78 artiklassa, jonka otsikko on ”Orvot”, säädetään seuraavaa:

”1. Ilmaisulla ’etuudet’ tarkoitetaan tässä artiklassa perheavustuksia ja tietyissä tapauksissa orpojen lisä- tai erityisavustuksia.

2. Orvon etuudet myönnetään seuraavien sääntöjen mukaisesti riippumatta jäsenvaltiosta, jonka alueella orpo tai hänestä tosiasiallisesti huolehtiva luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö asuu;

a) sellaisen palkatun työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan, joka on vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alainen, orvolle tämän valtion lainsäädännön mukaisesti;

b) sellaisen kuolleen palkatun työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan orvolle, joka on usean jäsenvaltion lainsäädännön alainen:

i) sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella orpo asuu, edellyttäen, että ottaen tarvittaessa huomioon 79 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännökset oikeus yhteen 1 kohdassa tarkoitetuista etuuksista on saavutettu tämän valtion lainsäädännön mukaan

– –”

11 Asetuksen N:o 1408/71 5 artiklan mukaan ”jäsenvaltioiden on täsmennettävä – – 77 ja 78 artiklassa tarkoitetut etuudet julistuksilla, jotka annetaan tiedoksi ja julkaistaan – –”.

12 Kyseisen 5 artiklan mukaisessa julistuksessaan (EUVL 2003, C 210, s. 1) Saksan liittotasavalta ilmoitti, että eläkeläisten lapsille lapsilisästä 31.1.1994 annetun lain (Bundeskindergeldgesetz, jäljempänä BKGG) nojalla maksetut lapsilisät ovat asetuksen N:o 1408/71 77 ja 78 artiklassa tarkoitettuja perhe-etuuksia.

13 Espanjan kuningaskunta ilmoitti samalla perusteella antamassaan julistuksessa (EUVL 2005, C 79, s. 9), että kuninkaan asetuksen 1/1994 mukaiset perhe-etuudet ja orpojen etuudet kuuluvat näiden säännösten soveltamisalaan.

Kansallinen säännöstö

Saksan säännöstö

14 BKGG:n 28.1.2009 julkaistussa versiossa (BGBl. 2009 I, s. 142) säädetään eläkeläisten oikeudesta lapsilisään huollettavasta lapsesta siihen saakka, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta, tai tietyin edellytyksin siihen saakka, kunnes hän täyttää 25 vuotta (jäljempänä Saksan lapsilisä). BKGG:ssä säädetään, että vammaisista lapsista, jotka eivät kykene huolehtimaan itsestään, lapsilisä maksetaan ilman ikärajoituksia, jos vamma on todettu ennen 25 vuoden ikää. Maksettava määrä riippuu huollettavien lasten lukumäärästä.

Espanjan säännöstö

15 Ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdyn päätöksen mukaan 18 vuotta täyttäneet vammaiset lapset voivat hakea maksuihin perustumatonta työkyvyttömyyseläkettä laissa 13/1982 tarkoitettuna erityisenä tukena (jäljempänä Espanjan maksuihin perustumaton vammaisetuus).

16 Lisäksi kuninkaan asetuksessa 1/1994 säädetään avustuksen maksamisesta Espanjassa asuvalle eläkeläiselle jokaisesta saman valtion alueella asuvasta alle 18-vuotiaasta lapsesta, elleivät perheen tulot ylitä tiettyä enimmäismäärää ja ellei kummallakaan vanhemmista ole oikeutta toisen julkisen sosiaaliturvajärjestelmän perusteella saataviin samanlaisiin etuuksiin (jäljempänä Espanjan lapsilisä). Espanjan lapsilisää

maksetaan koko elämän ajan jokaisesta vammaisesta lapsesta, jonka invaliditeetti on vähintään 65 prosenttia, riippumatta iästä ja tuloista. Vähintään 33 prosentin, 65 prosentin ja 75 prosentin invaliditeetista seuraa etuuden perusmäärän korottaminen vastaavasti. Tätä etuutta ei kuitenkaan myönnetä vammaiselle lapselle, jos hän saa toiseen julkiseen sosiaaliturvajärjestelmään perustuvaa vastaavaa etuutta, lain 13/1982 nojalla myönnettyä ”erityistä tukea” tai ”maksuihin perustumatonta työkyvyttömyyseläkettä”, ja asianomaisen henkilön on valittava tässä yhteydessä jokin näistä keskenään yhteensopimattomiksi todetuista etuuksista.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

17 Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksestä ilmenee, että Pérez García, Arias Neira, Barrera Castro ja Bernal Fernández, joka kuoli pääasian vireilläoloaikana, ovat Espanjassa asuvia Espanjan kansalaisia, jotka ovat työskennelleet Saksassa siirtotyöläisinä. Tämän työskentelyn perusteella jokainen heistä saa tai sai vanhuus- ja/tai työkyvyttömyyseläkettä sekä Saksassa että Espanjassa, ja Saksa myöntää heille myös oikeuden ”valtionsisäiseen” eläkkeeseen yksinomaan Saksan lainsäädännön säännösten perusteella. Lisäksi he kaikki ovat tai olivat 18 vuotta täyttäneen vammaisen lapsen isiä. Jokaiselle on ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen mukaan myönnetty Espanjassa heidän lastensa vamman perusteella lain 13/1982 mukainen Espanjan maksuihin perustumaton vammaisetuus mutta ei kuninkaan asetuksen 1/1994 mukaista Espanjan lapsilisää.

18 Familienkasse Nürnberg tapauksen mukaan hylkäsi tai peruutti marraskuun 2007 ja kesäkuun 2008 välillä tekemillään päätöksillä Saksan lapsilisän maksamisen Pérez Garcíalle, Arias Neiralle, Barrera Castrolla ja Bernal Fernándezille olennaisilta osin siitä syystä, että heillä on Espanjassa oikeus heille Saksassa maksettua perhe-etuutta

määrältään suurempiin etuuksiin ja että he voivat siten milloin tahansa hakea niitä. Familienkasse Nürnbergin mukaan tässä yhteydessä ratkaisevaa oli, että Espanjan perhe-etuudet on maksettava, vaikka vammaisesta lapsesta ei tässä tilanteessa voitaisi saada Espanjan maksuihin perustumatonta vammaisetuutta.

19 Koska Pérez Garcían, Arias Neiran, Barrera Castron ja Bernal Fernándezin päätöksistä tekemät oikaisuvaatimukset hylättiin, kukin heistä nosti Sozialgericht Nürnbergissä kanteen, jolla he vaativat Saksan lapsilisän maksamista. Bernal Fernándezin kuoltua 20.4.2009 hänen leskensä Verdún Espinosa jatkoi kanteen ajamista hänen oikeudenomistajanaan.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo ennakkoratkaisupyynnössään, että kaikissa sen käsiteltävinä olevissa asioissa oikeus Espanjan lapsilisään on asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa ja 78 artiklan 2 alakohdan b alakohdan i alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”saavutettu”, sillä sen lakisääteiset myöntämisedellytykset täyttyvät. Koska näin ollen oikeus Espanjan lapsilisään on suljettu pois vain siitä syystä, että vammaisen lapsen vanhemmat ovat käyttäneet Espanjan lainsäädännön tarjoamaa vaihtoehtoa, kyseinen tuomioistuin on taipuvainen ajattelemaan, että Espanjan maksuihin perustumattoman vammaisetuuden saaminen estää asianomaisia henkilöitä vaatimasta Saksan lapsilisää jäsenvaltiolta, joka siitä syystä, ettei se ole asuinjäsenvaltio, toimii asiassa vain toissijaisesti edellä mainittujen säännösten perusteella.

21 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tästä ei seuraa siirtotyöläisten liikkumisvapauden loukkausta. Sen mukaan on totta, että kun eläkettä Espanjassa tai Saksassa saava henkilö muuttaa asuinpaikkansa Saksasta Espanjaan, hän menettää ensisijaisen oikeuden Saksan lapsilisään, jonka saaminen mahdollistettiin asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa hänen entisen asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön perusteella, mutta hän saa saman säännöksen perusteella ensisijaisen oikeuden määrältään suurempaan lapsilisään uudessa

asuinjäsenvaltiossaan. Tilanne on sama myös mainitun asetuksen 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan osalta.

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että oikeus Saksan lapsilisään voidaan sen sijaan myöntää kyseisten etuuksien määrien erotusta vastaavaan määrään saakka, jos Espanjan maksuihin perustumatonta vammaisetuutta saavaa vammaista lasta ei pidetä tai ei enää pidetä Espanjassa huollettavana lapsena. Tilanne olisi tällainen esimerkiksi silloin, jos vammainen lapsi lakkaisi pysyvästi asumasta vanhempiensa kanssa ja muuttaisi omaan asuntoon tai hoitokotiin. Tällaisessa tilanteessa ei olisi minkäänlaista valinnanmahdollisuutta Espanjan lapsilisän ja Espanjan maksuihin perustumattoman vammaisetuuden välillä.

23 Tässä tilanteessa Sozialgericht Nürnberg on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen –– N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaa tulkittava siten, että entisen työskentelyvaltion ei tarvitse myöntää perheavustuksia vanhuus-, työkyvyttömyys-, tapaturma- tai ammattitautieläkettä saaville henkilöille, jotka saavat eläkettä useamman kuin yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan (ns. kahteen tai useampaan eläkejärjestelmään kuuluva eläkeläinen) ja joiden oikeus eläkkeeseen perustuu entisen työskentelyvaltion lainsäädäntöön (’valtionsisäinen’ eläkeoikeus), jos asuinvaltiossa on säädetty vastaavanlaisesta suuremmasta etuudesta, joka on kuitenkin yhteensopimaton asianomaisen henkilön valinnanmahdollisuutensa perusteella valitseman toisen etuuden kanssa?

2) Onko asetuksen – – 1408/71 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaa tulkittava siten, että entisen työskentelyvaltion ei tarvitse myöntää perheavustuksia kuolleen työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan, joka on ollut usean eri jäsenvaltion lainsäädännön alainen, orvoille, joiden tapauksessa fiktiivinen oikeus orvoneläkkeeseen perustuu entisen työskentelyvaltion lainsäädäntöön (mahdollinen 'valtionsisäinen' eläkeoikeus), jos asuinvaltiossa on säädetty vastaavanlaisesta suuremmasta etuudesta, joka on kuitenkin yhteensopimaton asianomaisen henkilön valinnanmahdollisuutensa perusteella valitseman toisen etuuden kanssa?

3) Koskeeko tämä myös asetuksen – – N:o 1408/71 77 tai 78 artiklan soveltamisalaan kuuluvaa etuutta, josta on säädetty periaatteessa lasten asuinvaltiossa mutta jota koskevaa valinnanmahdollisuutta ei ole?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Kaksi ensimmäistä kysymystä

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kahdella ensimmäisellä kysymyksellään, jotka on tutkittava yhdessä, pääasiallisesti sitä, onko asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaa ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaa tulkittava siten, että vanhuus- ja/tai työkyvyttömyyseläkettä saavilla henkilöillä tai kuolleen työntekijän orvolla, joihin on sovellettu useampien jäsenvaltioiden lainsäädäntöä mutta joiden eläkeoikeudet tai orvon oikeudet perustuvat yksinomaan entisen työskentelyjäsenvaltion lainsäädäntöön, on oikeus vaatia kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta sen lainsäädännön mukaisia perheavustuksia vammaisten lasten hyväksi, vaikka he eivät ole hakeneet

asuinjäsenvaltiossa sen lainsäädännön mukaisia määrältään suurempia vastaavia avustuksia sen vuoksi, että he ovat valinneet toisen vammaisetuuden, joka on niiden kanssa yhteensopimaton.

25 Kysymykset on esitetty asioissa, joissa kyseessä olevat eläkkeensaajat sekä orpo (jäljempänä asianomaiset henkilöt) ovat tämän tuomion 17 kohdasta ilmenevällä tavalla valinneet asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisten laitosten maksaman maksuihin perustumattoman vammaisetuuden, jonka maksaminen sulkee kyseisen valtion sisäisen lainsäädännön säännösten perusteella pois huollettavien lasten hyväksi tarkoitettujen etuuksien saamisen myös silloin, jos he ovat vammaisia.

26 Tässä tilanteessa entisen työskentelyjäsenvaltion toimivaltaiset laitokset katsovat, että asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdasta ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdasta seuraa, että vain asuinjäsenvaltion on myönnettävä asianomaisille henkilöille perheavustuksia, koska oikeus tällaisiin avustuksiin on mainittujen säännösten mukaan ”saavutettu” kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, sillä kaikki lakisääteiset edellytykset näiden avustusten saamiselle täyttyvät, vaikka asianomaiset henkilöt ovat päättäneet olla hakematta niitä.

27 Vaikka Espanjan hallitus täsmentää kirjallisissa huomautuksissaan, että Espanjan maksuihin perustumattomasta vammaisetuudesta, johon ennakkoratkaisupyynnössä on viitattu, on säädetty lain 13/1982 sijasta kuninkaan asetuksella 1/1994, se myöntää kuitenkin, ettei täsmennys vaikuta esitettyjen kysymysten merkityksellisyyteen, koska jokainen asianomaisten henkilöiden Espanjassa valitsemista etuuksista on niiden luonteesta riippumatta tämän tuomion 16 kohdasta ilmenevällä tavalla joka

tapauksessa yhteensopimaton Espanjan lapsilisän, josta säädetään kuninkaan asetuksella 1/1994 vammaisten lasten hyväksi, kanssa.

28 Nyt käsiteltävässä asiassa on aluksi tutkittava, kuuluuko ainakin yksi pääasiassa kyseessä olevista sosiaalietuuksista ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen katsomalla tavalla asetuksen N:o 1408/71 77 ja 78 artiklan soveltamisalaan. Jos näin ei ole, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen näiden säännösten tulkinnasta esittämät kysymykset ovat merkityksettömiä.

Asetuksen N:o 1408/71 77 ja 78 artiklassa tarkoitetut etuudet

29 Asetuksen N:o 1408/71 77 ja 78 artiklan 1 kohdan mukaan siinä tarkoitetut etuudet ovat ”perheavustuksia” ja orpojen kohdalla mahdollisesti myös tällaisiin avustuksiin maksettavia korotuksia tai lisiä.

30 Asetuksen 1 artiklan u alakohdan ii alakohdan mukaan ”perheavustuksilla” tarkoitetaan kyseisessä asetuksessa yksinomaan perheenjäsenten lukumäärän ja tapauksen mukaan iän perusteella määräajoin suoritettavia rahaetuuksia.

31 Tästä seuraa, että ”perheavustukset”, joiden maksamisesta mainituissa 77 ja 78 artiklassa säädetään, ovat ainoastaan etuuksia, jotka vastaavat tätä määritelmää, eivätkä niihin kuulu muut huollettavien lasten hyväksi tarkoitetut perhe-etuudet (ks. vastaavasti asia 313/86, Lenoir, tuomio 27.9.1988, Kok., s. 5391, Kok. Ep. IX, s. 703, 10 ja 11 kohta; asia C-33/99, Fahmi ja Esmoris Cerdeiro-Pinedo Amado, tuomio

20.3.2001, Kok., s. I-2415, 33–35 kohta ja asia C-43/99, Leclere ja Deaconescu, tuomio 31.5.2001, Kok., s. I-4265, 41 ja 42 kohta).

32 Nyt käsiteltävässä asiassa on aluksi huomattava, kun tarkastellaan asianosaisten asuinjäsenvaltiossaan valitsemaa Espanjan maksuihin perustumatonta vammaisetuutta, että se on kuninkaan asetukseen 1/1994 perustuva ”maksuihin perustumaton työkyvyttömyyseläke” tai lakiin 13/1982 perustuva ”erityinen tuki” ja sisältyy asetuksen N:o 1408/71 liitteeseen II a, johon sisältyvässä H jaksossa mainitaan ne Espanjan maksuihin perustumattomat erityiset etuudet, joihin saman asetuksen 10 a artiklan nojalla ei sovelleta III luvun säännöksiä. On riidatonta, että kyseinen etuus on maksuihin perustumaton erityinen etuus. Niinpä se ei kuulu asetuksen 1 artiklan u alakohdan ii alakohdassa tarkoitetun käsitteen ”perheavustukset” piiriin eikä siten ole sen 77 ja 78 artiklan soveltamisalaan kuuluva ”etuus”.

33 Lisäksi on riidatonta, että kyseessä olevien työntekijöiden entisessä työskentelyjäsenvaltiossa vammaisten lasten hyväksi säädetty Saksan lapsilisä, jonka Saksan liittotasavalta mainitsee asetuksen N:o 1408/71 5 artiklan nojalla antamassaan julistuksessa saman asetuksen 77 ja 78 artiklassa tarkoitettuihin etuuksiin kuuluvana, on puolestaan kyseisessä 1 artiklan u alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuihin ”perheavustuksiin” kuuluva etuus.

34 Euroopan komissio esittää sitä vastoin olennaisilta osin Barrera Castron tavoin, että vastoin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksiin sisältyvää olettamaa kuninkaan asetuksen 1/1994 nojalla vammaisten lasten vanhemmille maksettava Espanjan lapsilisä ei kuulu mainittujen 77 ja 78 artiklan soveltamisalaan. Komission mukaan ei voida katsoa, että kyseinen etuus myönnettäisiin pelkästään perheenjäsenten lukumäärän ja tapauksen mukaan iän perusteella, sillä merkitystä on myös täydentävillä tai erilaisilla perusteilla, kuten vammalla ja sen asteella tai vakavuudella. Komission mukaan tämän arvioinnin vahvistaa kyseisen etuuden yhteensopimattomuus laissa 13/1982 säädetyn etuuden kanssa. Sen mukaan tällainen kansallisen

oikeuden mukainen yhteensopimattomuus voisi selittyä vain sillä, että Espanjan lainsäätäjä katsoo, että nämä kaksi etuutta ovat samanlaisia tai että niillä on ainakin sama tavoite.

35 On kuitenkin todettava, että Espanjan kuningaskunta mainitsi asetuksen N:o 1408/71 5 artiklan nojalla antamassaan julistuksessa nimenomaisesti, että kuninkaan asetuksessa 1/1994 säädetty Espanjan lapsilisä on mainitun asetuksen 77 artiklassa tarkoitettu etuus ja että saman lain mukaiset orpojen etuudet ovat sen 78 artiklassa tarkoitettuja etuuksia.

36 Oikeuskäytännössä on aikaisemmin todettu, että vaikka se seikka, ettei tiettyjä eläkeläisten huollettaville lapsille kansallisen lain tai asetuksen nojalla myönnettyjä etuuksia ole mainittu asetuksen N:o 1408/71 5 artiklassa tarkoitetussa julistuksessa, ei ole itsessään osoitus siitä, etteivät nämä etuudet ole saman asetuksen 77 ja 78 artiklassa tarkoitettuja etuuksia, on sen sijaan katsottava, että kun tällaiset etuudet on mainittu kyseisessä julistuksessa, ne ovat näissä säännöksissä tarkoitettuja etuuksia (ks. vastaavasti asia C-251/89, Athanasopoulos ym., tuomio 11.6.1991, Kok., s. I-2797, 28 kohta).

37 Tästä seuraa, että Saksan lapsilisän, josta on säädetty asianomaisten henkilöiden entisessä työskentelyjäsenvaltiossa, tavoin myös Espanjan lapsilisä, josta on säädetty heidän asuinjäsenvaltiossaan kuninkaan asetuksella 1/1994, on asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan u alakohdan ii alakohdassa tarkoitettu ”perheavustus” ja siten saman asetuksen 77 ja 78 artiklan soveltamisalaan kuuluva ”etuus”.

38 Tässä tilanteessa on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyytämällä tavalla tutkittava, onko entisen työskentelyjäsenvaltion toimivaltaisilla laitoksilla oikeus kieltäytyä maksamasta asianomaisille henkilöille perheavustuksia, joihin heillä on oikeus yksinomaan kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla, sillä perusteella, että asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaan heidän uudella asuinjäsenvaltiollaan on yksinomainen toimivalta maksaa näitä avustuksia, koska asianosaiset ovat jättäneet entisen työskentelyjäsenvaltionsa palatakseen kotijäsenvaltioonsa.

Jäsenvaltio, jolla on perheavustusten maksamista koskeva toimivalta

39 Tässä yhteydessä on huomautettava, että 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan säännösten mukaan silloin, kun eläkeläinen tai kuollut työntekijä on kuulunut useamman jäsenvaltion lainsäädännön alaisuuteen, perheavustukset myönnetään sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jossa eläkeläinen tai kuolleen työntekijän orpo asuu. Näillä asetuksen N:o 1408/71 säännöksillä asuinjäsenvaltiolle on näin ollen annettu yksinomainen toimivalta myöntää kyseessä olevia perheavustuksia (ks. vastaavasti asia C-59/95, Bastos Moriana ym., tuomio 27.2.1997, Kok., s. I-1071, 15 ja 18 kohta).

40 Kyseisten asetuksen N:o 1408/71 säännösten sanamuodon itsensä mukaan asuinjäsenvaltio määritetään asetuksella N:o 1408/71 toimivaltaiseksi valtioksi kuitenkin vain silloin, kun oikeus perheavustuksiin on asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella ”saavutettu”.

41 Viimeksi mainitun edellytyksen, joka on puhtaasti kansalliseen oikeuteen liittyvä kysymys, arviointi kuuluu kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan (asia C-471/99, Martínez Domínguez ym., tuomio 24.9.2002, Kok., s. I-7835, 25 kohta).

42 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii nyt käsiteltävässä asiassa kuitenkin nimenomaan määrittämään asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa tarkoitetun käsitteen ”saavutettu” ulottuvuuden. Se haluaa tietää, voidaanko asuinjäsenvaltion lainsäädännössä säädettyä oikeutta perheavustuksiin pitää mainittujen säännösten mukaisesti ”saavutettuna”, jos se on suljettu pois vain sen vuoksi, että asianomaiset henkilöt ovat itse valinneet mainittujen perheavustusten kanssa yhteensopimattoman etuuden käyttämällä jäsenvaltion sisäiseen lainsäädäntöön perustuvaa valintaoikeuttaan. Tällainen kysymys unionin säännöstöön kuuluvan säännön tulkinnasta kuuluu selkeästi unionin tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

43 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että jotta perheavustuksia voitaisiin pitää jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ”saavutettuina”, kyseisen valtion lainsäädännössä on tunnustettava oikeus etuuksien maksuun tässä valtiossa työskentelevän tai työskennelleen perheenjäsenen hyväksi, ja etuudet on näin ollen tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti maksettava (ks. analogisesti asia 134/77, Ragazzoni, tuomio 20.4.1978, Kok., s. 963, 8 kohta ja asia 191/83, Salzano, tuomio 13.11.1984, Kok., s. 3741, 7 kohta).

44 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällaisen oikeuden tunnustaminen edellyttää kuitenkin, että asianomainen henkilö täyttää kaikki kyseisen valtion kansallisessa lainsäädännössä tämän oikeuden käytölle asetetut muodolliset ja aineelliset vaatimukset, joihin voi tarvittaessa kuulua edellytys, että tällaisia etuuksia on haettu etukäteen (ks. analogisesti em. asia Ragazzoni, tuomion 8 ja 9 kohta; em. asia Salzano, tuomion 7 ja 10 kohta; asia 153/84, Ferraioli, tuomio 23.4.1986, Kok., s. 1401, 14 kohta; asia C-117/89, Kracht, tuomio 4.7.1990, Kok., s. I-2781, 11 kohta ja asia C-119/91, McMenamin, tuomio 9.12.1992, Kok., s. I-6393, 26 kohta).

45 Tästä seuraa, että jos asianomaiset henkilöt eivät pääasian tilanteen tavoin voi hakea asuinjäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjä perheavustuksia, koska he ovat valinneet toisen etuuden, jonka myöntäminen sulkee pois näiden avustusten maksamisen, asianomaisten henkilöiden oikeutta ei voida Espanjan hallituksen väittämällä ja myös Saksan hallituksen tukemalla tavalla pitää asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”saavutettuna”. Näin ollen asianomaiset henkilöt eivät täytä kaikkia mainittujen avustusten myöntämisen muodollisia ja aineellisia vaatimuksia.

46 Tässä tilanteessa kyseisillä asetuksen N:o 1408/71 säännöksillä käyttöön otettua sääntöä, jonka mukaan asianomaisten henkilöiden asuinjäsenvaltiolla on yksinomainen toimivalta myöntää perheavustuksia sellaisille eläkeläisille tai kuolleiden työntekijöiden orvoille, joihin on sovellettu useamman jäsenvaltion lainsäädäntöä, ei näin ollen voida soveltaa.

47 Saksan hallitus esittää kuitenkin, että silloin, kun oikeus perheavustuksiin asuinpaikkavaltiossa on pääasian tilanteen tavoin suljettu pois vain sen vuoksi, että asianomaiset henkilöt ovat valinneet samassa valtiossa toisen etuuden, on sovellettava analogisesti asetuksen N:o 1408/71 76 artiklan 2 kohtaa. Nyt käsiteltävään asiaan siirrettynä mainitun säännöksen soveltaminen merkitsee Saksan hallituksen mukaan sitä, että Saksan toimivaltaiset laitokset voisivat toimia samoin kuin siinä tapauksessa, että asianomaiset henkilöt olisivat valinneet Espanjan lainsäädännössä säädetyt perheavustukset, jolloin oikeus Saksan lainsäädännössä säädettyihin perheavustuksiin sulkeutuu pois. Saksan hallituksen mukaan tämä rinnastus on tehtävä yhtäältä tarkasteltavien intressien samankaltaisuuden vuoksi, sillä eläkeläisten huollettavia lapsia on kohdeltava samoin kuin työntekijöiden lapsia. Toisaalta näkemystä tukee myös 76 artiklan 2 kohdan tarkoitus ja tavoite. Kyseisellä säännöksellä ei pyritä vain välttämään etuuksien päällekkäisyyttä vaan myös takaamaan oikeudenmukainen vastuunjako jäsenvaltioiden välillä. Tarkoituksellisesta perhe-etuuksien hakematta jättämisestä ei

pitäisi näin ollen seurata niiden myöntämisvelvoitteen siirtymistä tässä yhteydessä ensisijaiselta jäsenvaltiolta vasta toissijaisesti toimivaltaiselle jäsenvaltiolle.

48 Tätä perustelua ei kuitenkaan voida hyväksyä.

49 On totta, että tämän tuomion 43 ja 44 kohdassa mainittuihin tuomioihin johtaneissa asioissa merkityksellisten tosiseikkojen tapahtuma-ajan jälkeen asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se oli tuolloin voimassa, 76 artiklaa – josta tuomioissa oli kyse – on muutettu 30.10.1989 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3427/89 (EYVL L 331, s. 1) lisäämällä siihen 2 kohta, jonka tarkoituksena on mahdollistaa se, että työskentelyjäsenvaltio voi keskeyttää oikeuden perhe-etuuksiin, jos niitä ei ole haettu asuinjäsenvaltiossa eikä tämä valtio ole näin ollen maksanut niitä.

50 Tämä seikka ei kuitenkaan tee mainitusta oikeuskäytännöstä hyödytöntä tulkittaessa asetuksen N:o 1408/71 77 ja 78 artiklaa. Erona asetuksen N:o 1408/71 76 artiklan – joka liittyy sellaisiin perhe-etuuksia koskevien oikeuksien päällekkäisyystilanteisiin, joissa tällaisia etuuksia on maksettava perheenjäsenten asuinjäsenvaltiossa tapahtuvan ammatin harjoittamisen ja toisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella – aikaisempaan versioon, eläkeläisten ja kuolleiden työntekijöiden orpojen oikeutta perheavustuksiin koskevia 77 ja 78 artiklaa ei ole täydennetty asetuksella N:o 3427/89, jolla on kuitenkin muutettu useilla tavoin perheavustusten myöntämistä koskevien asetuksen N:o 1408/71 säännösten silloista versiota (ks. vastaavasti asia C-16/09, Schwemmer, tuomio 14.10.2010, Kok., s. I-9717, 57 kohta).

51 Lisäksi on niin, varsinkin kun otetaan erityisesti huomioon kansallisten sosiaaliturvalainsäädäntöjen yhteensovittamista koskevan unionin säännöstön taustalla olevat tavoitteet, että sitä ei voida – ellei tästä ole olemassa näiden tavoitteiden mukaista nimenomaista poikkeusta – soveltaa siten, että siirtotyöläistä tai hänen

oikeudenomistajiaan estetään saamasta etua yksinomaan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella myönnetyistä etuuksista pelkästään tämän lainsäädännön piirissä täyttyneiden vakuutusjaksojen perusteella (ks. vastaavasti mm. asia 9/67, Colditz, tuomio 5.7.1967, Kok., s. 297 ja 304; asia 100/78, Rossi, tuomio 6.3.1979, Kok., s. 831, Kok. Ep. IV, s. 421, 14 kohta; em. asia Schwemmer, tuomion 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia C-388/09, da Silva Martins, tuomio 30.6.2011, Kok., s. I-5737, 75 kohta).

52 Oikeuskäytännössä on aikaisemmin todettu asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdasta ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdasta, ettei näitä säännöksiä voida tulkita niin, että työntekijää tai kuolleen työntekijän orpoa estetään saamasta parempaa etuutta korvaamalla aikaisemmin yksinomaan toisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella hankitut etuudet uudessa asuinjäsenvaltiossa saavutetuilla etuuksilla (ks. vastaavasti mm. asia 733/79, Laterza, tuomio 12.6.1980, Kok., s. 1915, 9 ja 10 kohta; asia 807/79, Gravina, tuomio 9.7.1980, Kok., s. 2205, 8 kohta; asia 320/82, D'Amario, tuomio 24.11.1983, Kok., s. 3811, 5 kohta; asia 269/87, Ventura, tuomio 14.12.1988, Kok., s. 6411, 14 kohta ja em. asia Bastos Moriana ym., tuomion 16 kohta).

53 Pääasiassa on riidatonta, että jokaisella asianomaisista henkilöistä oli, kuten ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymysten sanamuodostakin ilmenee, Saksassa oikeus yksinomaan Saksan lainsäädännön perusteella kyseisessä jäsenvaltiossa kertyneiden vakuutuskausien ansiosta saavutettuun eläkkeeseen.

54 Tässä tilanteessa asetuksen N:o 1408/71 77 ja 78 artiklaa ei voida tulkita siten, että entisellä työskentelyjäsenvaltiolla olisi oikeus kieltäytyä maksamasta asianomaisille henkilöille yksinomaan sen valtion lainsäädännön perusteella saavutettuja perheavustuksia sillä perusteella, että asianomaiset henkilöt olisivat voineet hakea määrältään suurempia perheavustuksia asuinjäsenvaltiossaan.

55 Koska näin ollen pääasiassa on riidatonta, kuten tämän tuomion 39–46 kohdasta ilmenee, etteivät asianomaiset henkilöt ole ”saavuttaneet” oikeutta perheavustuksiin asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella, entisen työskentelyjäsenvaltion, jossa oikeus tällaisiin perheavustuksiin on hankittu yksinomaan kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, toimivaltaisten laitosten on maksettava nämä avustukset täysimääräisesti kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä asetettujen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti (ks. vastaavasti asia C-113/96, Gómez Rodríguez, tuomio 7.5.1998, Kok., s. I-2461, 32 kohta ja em. asia Martínez Domínguez ym., tuomion 21 ja 22 kohta).

56 Kahteen ensimmäiseen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaa ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että vanhuus- ja/tai työkyvyttömyyseläkettä saavilla henkilöillä tai kuolleen työntekijän orvolla, joihin on sovellettu useampien jäsenvaltioiden lainsäädäntöä mutta joiden eläkeoikeudet tai orvon oikeudet perustuvat yksinomaan entisen työskentelyjäsenvaltion lainsäädäntöön, on oikeus vaatia kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta sen lainsäädännön mukaisia perheavustuksia vammaisten lasten hyväksi täysimääräisinä, vaikka he eivät ole hakeneet asuinjäsenvaltiossa sen lainsäädännön mukaisia määrältään suurempia vastaavia avustuksia sen vuoksi, että he ovat valinneet toisen vammaisetuuden, joka on niiden kanssa yhteensopimaton, jos oikeus perheavustuksiin entisessä työskentelyjäsenvaltiossa on saavutettu yksinomaan kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella.

Kolmas kysymys

57 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 39–46 kohdassa mainitut seikat, voidaan todeta, että tilanteeseen, jossa asianomaisilla henkilöillä ei ole asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella mahdollisuutta valita perheavustusten maksamista kyseisessä

jäsenvaltiossa esimerkiksi sen vuoksi, ettei kyseessä olevia lapsia voida enää pitää vanhempiensa huollettavina olevina, voidaan soveltaa soveltuvin osin unionin tuomioistuimen edellisessä kohdassa antamaa vastausta.

58 Tällaisessa tilanteessa oikeutta perheavustuksiin ei voida nimittäin myöskään pitää asetuksen N:o 1408/71 77 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja 78 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”saavutettuna” asuinjäsenvaltiossa, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa itse, että tässä tapauksessa kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen avustusten myöntämisen aineelliset edellytykset eivät täyty, joten velvollisuutta näiden etuuksien maksamiseen ei ole.

59 Niinpä kolmanteen kysymykseen on vastattava siten, että siihen on annettava sama vastaus kuin kahteen ensimmäiseen kysymykseen silloin, kun asianomaisilla henkilöillä ei ole asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella mahdollisuutta valita perheavustusten maksamista kyseisessä jäsenvaltiossa.

Oikeudenkäyntikulut

60 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1992/2006, 77 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaa ja 78 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että vanhuus- ja/tai työkyvyttömyyseläkettä saavilla henkilöillä tai kuolleen työntekijän orvolla, joihin on sovellettu useampien jäsenvaltioiden lainsäädäntöä mutta joiden eläkeoikeudet tai orvon oikeudet perustuvat yksinomaan entisen työskentelyjäsenvaltion lainsäädäntöön, on oikeus vaatia kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta sen lainsäädännön mukaisia perheavustuksia vammaisten lasten hyväksi täysimääräisinä, vaikka he eivät ole hakeneet asuinjäsenvaltiossa sen lainsäädännön mukaisia määrältään suurempia vastaavia avustuksia sen vuoksi, että he ovat valinneet toisen vammaisetuuden, joka on niiden kanssa yhteensopimaton, jos oikeus perheavustuksiin entisessä työskentelyjäsenvaltiossa on saavutettu yksinomaan kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella.**

2) **Kolmanteen kysymykseen annettava vastaus on sama kuin kahteen ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus silloin, kun asianomaisilla henkilöillä ei ole asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella mahdollisuutta valita perheavustusten maksamista kyseisessä jäsenvaltiossa.**

Allekirjoitukset